

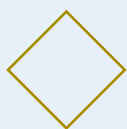

Creatief Vermogen Utrecht (CVU)

Verslag 2022

HKU

Creatief Vermogen Utrecht

Betrokken scholen en culturele instellingen in Utrecht.

- Betrokken scholen
- Betrokken culturele instellingen
- TivoliVredenburg en HKU

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Activiteiten 2022	5
	Kansengelijkheid	5
	Creatieve partnerschappen	7
	Duurzame cultuureducatie	9
	Professionalisering	11
3.	Facultatieve activiteiten	
	Binnen- en buitenschools	13
4.	Kennisdeling	
	Kennisdeling door ontmoetingen	15
5.	Monitoring en evaluatie	17
6.	Toelichting realisatie 2022	18
	Bijlage: Creatief partnerschappen	

1 Inleiding

Creatief Vermogen Utrecht vormt een lerend netwerk van culturele partners en scholen waarbij de ontwikkeling van creativiteit bij leerlingen centraal staat. Samen richten we ons op het stimuleren en verankeren van cultuureducatie in het onderwijs. Kinderen en jongeren ervaren de kracht van creativiteit door op hun eigen manier nieuwe ideeën te onderzoeken, oplossingen te bedenken of te maken.

Binnen het beleid van Utrecht is cultuureducatie een belangrijk speerpunt. De gemeente onderschrijft het belang om kwalitatieve cultuureducatie te bieden aan leerlingen van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Scholen kunnen subsidie aanvragen vanuit de afdelingen Cultuur en Onderwijs, zoals *Cultuur voor ieder Kind* en/of *Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)*. Hierbij hebben de scholen de regie en krijgen ze de mogelijkheid om cultuur een structurele plek in het onderwijs te geven. Door te investeren in partnerschappen bouwen we samen aan duurzaam cultuuronderwijs. Dankzij de substantiële financiering van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Gemeente Utrecht kunnen we binnen CVU experimenteren en lange lijnen uitzetten. Hiervoor willen we het fonds en de gemeente hartelijk bedanken.

In Utrecht is een divers en rijk professioneel cultuuraanbod opgebouwd. De enthousiaste educatiemedewerkers van de culturele instellingen werken samen met de leerkrachten om de programma's vorm te geven. De culturele partners zijn de aanjagers van cultuureducatie en bieden scholen inspiratie om een partnerschap in te vullen en te zoeken naar creatieve oplossingen. Die werkwijze van gelijkwaardige samenwerking, persoonlijk contact en korte communicatielijnen is uniek in vergelijking met sommige landelijke CmK-programma's.

De culturele sector heeft het zwaar gehad na de coronacrisis maar heeft inmiddels het jonge publiek weer weten te bereiken. We zien dat het onderwijs na de coronacrisis nog steeds grote uitdagingen kent. Dit zorgt dat we in de gesprekken met de scholen het belang van Cultuureducatie benadrukken. We zijn hoopvol en vol vertrouwen, mede dankzij het stevige fundament dat we in tien jaar hebben gelegd. Cultuureducatie heeft inmiddels een structurele plek gekregen bij de deelnemende scholen en culturele instellingen en daar zijn we trots op.

Vanuit het CVU-netwerk bouwen we de komende jaren verder aan de duurzame samenwerking en groeien we naar 45 creatief partnerschappen. Kennispartner HKU fungeert als drijvende kracht achter kennisdeling, onderzoek en deskundigheidsbevordering. Het CVU-team is vanuit penvoerder TivoliVredenburg verantwoordelijk voor beleid, organisatie en communicatie en stuurt het project op hoofdlijnen aan. Hoe wij hierbij met de culturele partners en de scholen in 2022 hebben samengewerkt is te lezen in dit verslag.

Namens Creatief Vermogen Utrecht,

Jephta Hermelink,
Projectdirecteur

2 Activiteiten

Kansengelijkheid

Doel: Vergroten van de kansengelijkheid voor leerlingen

Kansengelijkheid maakt onderdeel uit van alle geformuleerde doelstellingen. Elk kind heeft recht op kwalitatief goed cultuuronderwijs waarbij iedereen zich welkom, gewaardeerd, gerespecteerd en gehoord voelt. Cultuuronderwijs biedt leerlingen een bijzondere culturele ervaring en stimuleert plezier, creativiteit, verbeeldingskracht en communicatieve vaardigheden. Daarom onderzoeken we samen met de doelgroepen en het onderwijs hoe we in Utrecht kansengelijkheid kunnen bevorderen.

CVU wil de binding met de stad versterken en kinderen uit verschillende wijken van Utrecht bereiken. We stellen het creatief vermogen van een kind centraal. De creativiteitsontwikkeling van de leerlingen en leerkrachten staat centraal en samen werken we aan duurzame kwaliteitsverbetering van cultuureducatie in het onderwijs. Als punt op de horizon zien wij een creatieve stad Utrecht, waarbij scholen en culturele partners uit alle wijken vertegenwoordigd zijn.

Kansengelijkheid door scholen in alle wijken van Utrecht bij CVU te betrekken.

Het creatief vermogen van een kind staat centraal en wordt ontwikkeld door intensieve samenwerking binnen partnerschappen. In het tweesporenbeleid onderzoeken we hoe we scholen kunnen bereiken waarbij cultuureducatie nog niet vanzelfsprekend is.

Resultaat

In 2022 zijn er diverse activiteiten voor leerlingen ontwikkeld en uitgevoerd binnen de verschillende partnerschappen. We hebben de verschillende wijken in kaart gebracht om een overzicht te krijgen van scholen die nog niet worden bereikt binnen CVU. We hebben actief contact opgenomen met culturele partners en scholen om hen uit te nodigen om deel te nemen aan CVU. Er is extra budget beschikbaar gesteld voor *Startende partnerschappen* zodat we leerlingen uit de verschillende wijken kunnen bereiken.

Kansengelijkheid door professionele begeleiding van leerkrachten, onderzoek en kennisdeling.

Professionele begeleiding van kinderen is belangrijk als het om kansengelijkheid gaat, zodat een leerkracht of kunstenaar zich inhoudelijk deskundig voelt om een kind bij het creatief vermogen te begeleiden.

Resultaat

In 2022 is de werkwijze van CVU verdiept door samen met de partners trainingen en lezingen te geven, is als onderdeel van de inhoudelijke deskundigheidsontwikkeling de bundel *Handelen in het hier en nu. De creatieve grondhouding van de leerkracht* gepresenteerd en zijn studenten van Pabo Hogeschool Utrecht en de HKU in de CVU-methodiek getraind.

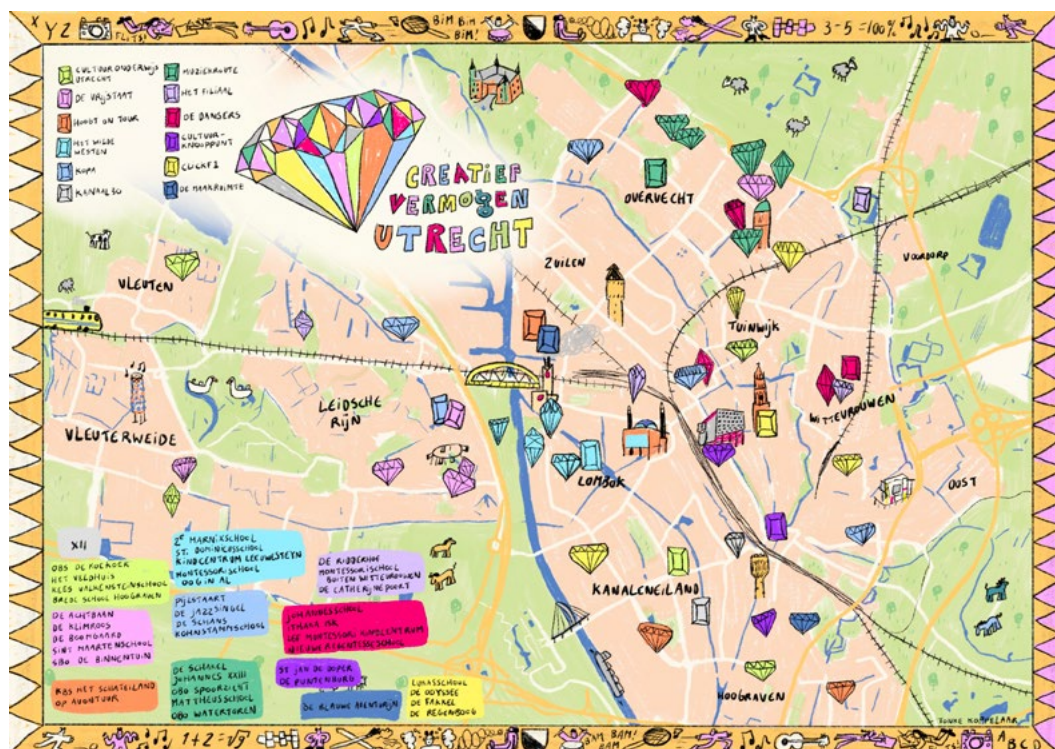
Kansengelijkheid door de verbinding van school met de wijk en ouderbetrokkenheid.
Door de verbinding van binnen- en buitenschools bevorderen we kansengelijkheid door de culturele omgeving dichterbij een kind te brengen.

Resultaat

In 2022 is de mogelijkheid geboden om na school activiteiten te organiseren voor de culturele partners die al een verbinding van binnen- en buitenschools met de wijk maken. Ook doet Kennispartner HKU onderzoek naar het onderwerp binnen- en buitenschools in de vorm van *Makersdialogen*. Ook is in 2022 het concept ontwikkeld voor het nieuwe project *Mijn Creatieve stad*, dat het CVU team samen met partners en scholen gaat organiseren. In de ontmoetingen reflecteren kinderen als kunstenaars op de wijk en wordt ouderbetrokkenheid gestimuleerd.

Resultaten

In 2022 is het onderwerp kansengelijkheid binnen alle doelstellingen van het plan inzichtelijk en concreet gemaakt en wordt er vanuit deze doelstellingen gewerkt aan het vergroten van de kansengelijkheid van leerlingen.

Creatieve partnerschappen

Doel: Verbreden relatie huidige scholen en vergroten bereik nieuwe scholen.

In het tweesporenbeleid richten we ons op het verdiepen van bestaande partnerschappen en het bereiken van nieuwe scholen. We bieden verschillende 'relatievormen' aan: *Vast partnerschap*, *Startend partnerschap*, *Maatjespartnerschap* en *Vriendelijk Vreemdgaan*. Het idee van een *Maatjespartnerschap* zoals beschreven in het projectplan hebben we in 2022 verkend. In een *Maatjespartnerschap* kunnen scholen op een laagdrempelige manier verschillende elementen uitproberen en meekijken met een andere school. Organisatorisch bleek dit uitdagender dan we aanvankelijk dachten. Vanwege het lerarentekort en de opgelopen achterstanden hebben scholen en dus ook de culturele partners, meer tijd nodig om een partnerschap te starten en te organiseren. Ook zagen we dat de programma's van de culturele instellingen ook via Cultuur & School beschikbaar zijn en dat scholen die weg weten te vinden om kennis te maken met andere culturele partners. Om die reden is er in de begroting ruimte gecreëerd om nieuwe scholen een *Startend partnerschap* aan te bieden.

In 2022 doen 44 scholen en 14 culturele instellingen met CVU mee, met in totaal 12.000 leerlingen. De meeste bestaande partnerschappen hebben ervoor gekozen om de CmK-3 periode samen voort te zetten. Er zijn scholen die van partner zijn gewisseld en scholen die alleen onderdeel zijn van het lerend netwerk. In 2022 hebben we voorbereidende gesprekken gevoerd met scholen en partners die vanaf januari 2023 gaan deelnemen. De belangstelling om toe te treden tot het netwerk is groot. Steeds meer culturele instellingen en scholen weten de weg naar CVU te vinden en op dit moment werken we zelfs met een wachtlijst. Het CVU-team is verantwoordelijk voor de werving, de evaluatie, de verantwoording en coördineert het hele proces. Het eerste contact verloopt meestal via de culturele partners die in gesprek gaan met de scholen. Samen leggen we de plannen schriftelijk vast, inclusief de doelstellingen, de activiteiten en begroting zodat voor alle betrokkenen duidelijk is hoe er binnen een partnerschap wordt samengewerkt.

Bereik	2022
Spoor 1 PO	32
Spoor 2 PO	10
Spoor 1 VO	1
Spoor 2 VO	1
Totaal	44

Cultuur & School Utrecht

Met Cultuur & School Utrecht is afgesproken om samen te werken en de activiteiten op elkaar af te stemmen. In 2022 hebben we een overzicht gemaakt van de deelnemende scholen, zodat we beter kunnen inspelen om kinderen uit alle wijken van Utrecht te bereiken en hiermee de kansengelijkheid te kunnen vergroten. Deze kennis hebben we gedeeld en hiermee hebben we een eerste stap gezet naar een structurele samenwerking. Daarnaast hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden over kennisdeling en hebben we op uitnodiging van de gemeente kennisgemaakt met de wethouders van cultuur en onderwijs.

Overzee

Vanuit de LKCA is CVU is uitgenodigd voor een werkbezoek met het team dat verantwoordelijk is voor *Cultuureducatie met Kwaliteit* in Caribisch Nederland. Een ontmoeting van verschillende medewerkers van Gemeente Utrecht, OC&W, Rijksdienst Bonaire, LKCA, TivoliVredenburg, de Vrijstaat en CVU. Het was een inspirerend gesprek waarbij de waarde van cultuureducatie werd besproken en praktijkvoorbeelden werden gedeeld over hoe duurzame samenwerkingen met partners en scholen worden opgebouwd.

In oktober 2022 heeft Jephta Hermelink vanuit het netwerk Leiderschap in Cultuur een werkbezoek gebracht aan Suriname. Ze heeft kennisgemaakt met het kindermuseum Villa Zapakara. De visie en werkwijze komen overeen met de visie van Creatief Vermogen, namelijk het begeleiden van kinderen als makers op een coachende manier. Zapakara is voor de partners inspirerend omdat ze vanuit de leefwereld van kinderen natuur- en cultuureducatie met elkaar verbindt. We zijn verheugd dat Villa Zapakara vanaf januari 2023 met CVU meedoet met een *Maatjespartnerschap*. In 2022-2023 zal er kennisuitwisseling plaatsvinden tussen Utrecht en Paramaribo en daarna gaat het museum in samenwerking met makers en scholen de tentoonstelling toegankelijk maken voor kinderen in het binnenland.

Resultaten

In 2022 zijn verschillende vormen van creatief partnerschappen onderzocht en diverse vormen van partnerschappen uitgevoerd. Het lerend netwerk is kwalitatief versterkt en uitgebreid van 33 naar 44 scholen.

Duurzame cultuureducatie

Doel: Duurzaam versterken van de kwaliteit van Cultuureducatie

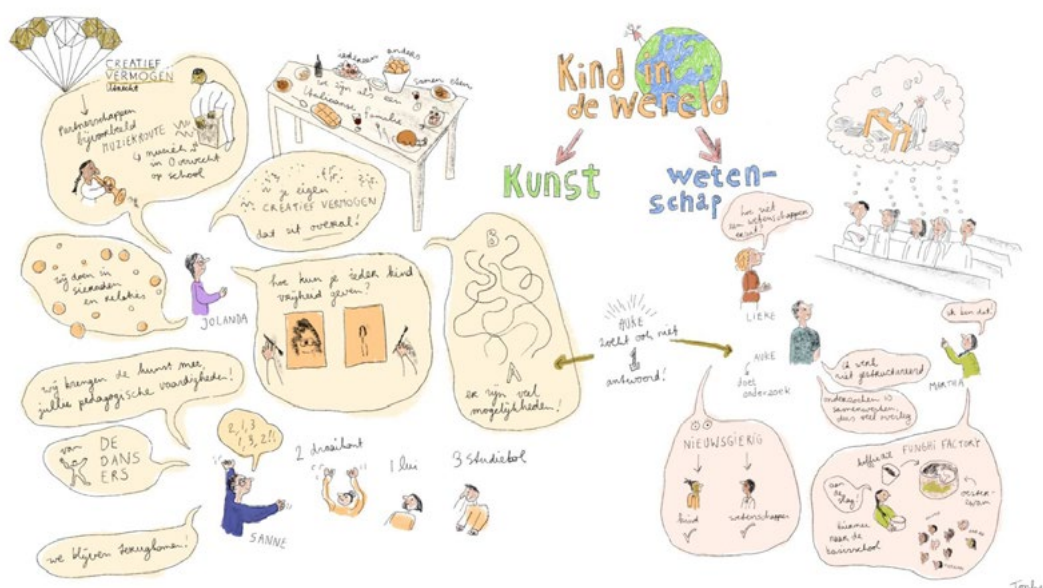
Cultuur en Onderwijs

Binnen de partnerschappen wordt er gewerkt volgens het principe van co-creatie. Scholen hebben de mogelijkheid om vanuit een open leerlijn zelf invulling te geven aan een creatief partnerschap. Culturele instellingen en scholen werken in lange lijnen duurzaam samen. Vanuit de open leerlijn creatief vermogen worden programma's vormgegeven en wordt gewerkt aan de curriculumvernieuwing van de scholen. Dankzij deze samenwerking is er inmiddels een rijk en gevarieerd educatief aanbod ontstaan. Door de input van de scholen is de kwaliteit van het cultuureducatieaanbod van de culturele partners versterkt en beschikbaar voor alle scholen in Utrecht.

Toekomstige leerkrachten

Binnen CVU wordt er vanuit de HKU gewerkt aan de duurzame kwaliteit van cultuureducatie op de lerarenopleidingen van de pabo van de Hogeschool Utrecht (HU) en de HKU docentenopleiding. Verschillende partners verzorgen workshops in een Minor van de HU, waarin de theorie van *De Diamant* en *De creatieve grondhouding* van de leerkracht van Creatief Vermogen centraal staan.

De pilot *Kind in de Wereld* die in 2021 werd uitgevoerd door de derdejaars pabo-studenten van de Hogeschool Utrecht, vond wel plaats in 2022. In dit programma ontwerpen meer dan honderd studenten cultuuronderwijs door kunst te verbinden met wereldoriëntatie. Studenten ontwerpen creatieve lessenseries rondom actuele maatschappelijke en/of technologische vraagstukken, die ze vervolgens op hun stagescholen uitvoeren. In het deskundigheidprogramma kunnen pabo-studenten een kijkje nemen in de keuken van Creatief Vermogen Utrecht. Ze bezoeken culturele partners van CVU, die hen coachen. Het programma van 2022 is geëvalueerd en zal het komend studiejaar 2023-2024 opnieuw worden aangeboden. Helaas is de samenwerking met de pabo Marnix Academie door de coronacrisis nog niet tot stand gekomen.

Binnen en buiten de HKU is veel aandacht voor het gedachtengoed van Creatief Vermogen Utrecht. Er worden activiteiten georganiseerd rondom het thema 'Artistry of the teacher' en CVU speelt een rol in het onderwijs van opleidingen als HKU Docent Theater, HKU Fine Art en de HKU Masters bij de School of Creative Transformation. Daarnaast vindt er wederzijdse kennisuitwisseling plaats over makerschap/maakprocessen en vernieuwing van organisatie en onderwijs, vanuit het HKU-Lectoraat Kunst en Professionalisering.

HKU-studenten zijn op verschillende manieren actief betrokken bij het CVU-netwerk:

- CVU-trainingen worden gevolgd door Master Kunsteducatiestudenten;
- Module creatieve partnerschappen vast onderdeel van het curriculum Master Kunsteducatie
- CVU-gedachtengoed onderdeel van HKU-afstudeeronderzoeken

Wat	Deelnemers (uniek)
Pabo project Voltijd	66
Pabo project Flex Versneld	40
Kennismaking CVU; HKU Docentenopleiding Theater. Leerjaar 1,3 en 4	46
Kennismaking CVU en Grondhouding; HU Minor	12
Module Creatieve partnerschappen, 3 bijeenkomsten vanuit in HKU Master Kunsteducatie	18

Resultaten:

In 2022 is cultuureducatie op de deelnemende scholen en culturele partners duurzaam versterkt. Het gedachtengoed van CVU bij toekomstige leerkrachten is gedeeld op de Pabo Utrecht, de docentenopleidingen HKU en studenten participeren binnen CVU.

Professionalisering

Doel: Vergroten professionaliteit leerkrachten, culturele partners en penvoerder.

Doel: Vergroten van creatief vermogen van leerkrachten door de creatieve grondhouding.

Kennispartner HKU biedt een deskundigheidsprogramma aan waarbij leerkrachten en culturele partners worden ondersteund en getraind om samen met leerlingen vanuit hun creatieve grondhouding te werken. Het programma omvat trainingen over de creatieve grondhouding, werken met de *Diamantslijper* en trainingen verzorgd door de culturele partners. In de tweede fase van CmK-3 wordt het trainingsaanbod inzichtelijk gemaakt en aangeboden aan scholen die nog niet bij het netwerk betrokken zijn. Dit zal bijdragen aan het vergroten van de kennis en vaardigheden op het gebied van cultuureducatie binnen het onderwijs en de verdere verspreiding van de principes van Creatief Vermogen.

Creatieve grondhouding

In april 2022 verscheen de bundel en het werkboekje [Handelen in het hier en nu. De creatieve grondhouding van de leerkracht.](#) In de artikelen in deze bundel wordt uitgelegd hoe leerkrachten, schooldirecteuren en creatieve onderwijsmakers vanuit een creatieve grondhouding werken, hoe deze te herkennen is en wat het werken vanuit zo'n grondhouding oplevert. Het werkboekje staat bol van praktische oefeningen en tips. Ook is er door de HKU een [Instructievideo](#) ontwikkeld.

Op de jaarlijkse CmK conferentie verzorgde Salomé Nobel een online sessie over de *De creatieve grondhouding van de leerkracht*. In mei en juli zijn er voor leerkrachten trainingen verzorgd. Er werd aan de hand van theaterimprovisatiespelletjes en meditatietechnieken gewerkt aan een open en speelse grondhouding. Een speelse grondhouding is een fysieke, mentale en creatieve staat van zijn, die meer plezier en energie geeft en je in verbinding brengt met jezelf en je omgeving. Je leert handelen in en vanuit het hier en nu.

Werken met *De Diamantslijper*

In het najaar 2022 zijn de interne cultuurcoördinatoren van SPO Utrecht door Anne-Marie Knippels van Het Filaal theatermakers in het werken met *De Diamantslijper* getraind. Op verzoek worden er trainingen of workshops op maat verzorgd, waarin het werken met *De Diamantslijper* afgestemd wordt op desbetreffende scholen. Deze worden gegeven door kunstvakdocenten uit het CVU-netwerk. Zij verzorgen korte creatieve lessen met leerlingen, waarna samen met leerkrachten wordt gekeken hoe je *De Diamantslijper* in lessen kunt inzetten, zodat leerlingen meer grip krijgen op de ontwikkeling van hun eigen creatieve vermogen.

Collegiale ontmoetingen

In het voorjaar van 2022 zijn er twee collegiale uitwisselingen georganiseerd, voor leerkrachten, icc'ers en kunstenaars, die samenwerken in het netwerk CVU. Deze intervisiebijeenkomsten zijn perfecte ontmoetingsplaatsen om te sparren, ervaringen uit te wisselen én te leren van elkaar. Wat werkt er goed, waar loop je juist tegenaan, wat brengt de huidige tijd, te volle agenda's en personeelstekort met zich mee? Hoe werk je met je eigen ontwikkelde gereedschappen en met het gezamenlijk ontwikkelde CVU-gereedschap?

Wat	Aantal	Deelnemers (uniek)
Collegiale ontmoetingen	2	11
Train de trainer Diamantslijper	1	4
Training Diamantslijper	2	24
Teamtraining Grondhouding	2	22

Resultaat:

In 2022 is er gewerkt rond de theorie van de grondhouding die leerkrachten nodig hebben om het creatief vermogen van kinderen aan te wakkeren. Het trainingsaanbod CVU is compleet en wordt in 2023 aangeboden aan de Utrechtse scholen.

3 Facultatieve activiteiten

Binnen- en buitenschools

Doel: Aansluiting binnen- en buitenschools aanbod

We willen het creatief vermogen van een kind ook buiten schooltijd stimuleren. We zien dat creatieve partners al op die manier werken. Door partnerschappen de mogelijkheid te bieden om buitenschoolse activiteiten te organiseren, kan er een naadloze aansluiting worden gemaakt tussen het binnen- en buitenschoolse aanbod. De MuziekRoute, Het Wilde Westen, De Vrijstaat zijn al actief op dit gebied en werken op verschillende manieren aan het bieden van creatieve activiteiten buiten schooltijd. De MuziekRoute organiseert instrumentale lessen na school en stimuleert ouderbetrokkenheid. Het Wilde Westen en de Vrijstaat zijn gericht op wijkgerichte activiteiten. Door deze initiatieven krijgen kinderen de mogelijkheid om hun creatieve vaardigheden verder te ontwikkelen en worden ze gestimuleerd om buiten schooltijd actief bezig te zijn met cultuur en kunst.

Ontwikkelgroep

In 2022 is een start gemaakt om de projecten te verzamelen die de verbinding tussen binnen- en buitenschools maken. In de ontwikkelgroep is deze kennis gedeeld en nagedacht over de mogelijkheid good-practices te verzamelen rondom het onderwerp kansengelijkheid en ouderbetrokkenheid.

Makersdialoog

In 2022 zijn er twee *Makersdialogen* georganiseerd: een met Kopa en De Vrijstaat en een met Brede school Hooggraven en de Muziekroute. Met de komst van Arja Veerman in het Kernteam van CVU is eind 2022 het idee van een *Makersdialoog* uitgewerkt om te onderzoeken hoe het creatief vermogen van kinderen op de scholen wordt gestimuleerd en wat we daarvan als netwerk kunnen leren. De *Makersdialogen* worden ingezet als een netwerkversterkende activiteit waarvan de opbrengsten na afloop in een breder verband met elkaar worden gedeeld.

Een *Makersdialoog* is een methodische gespreksvorm tussen twee (onderwijs)makers, ontstaan vanuit het HKU Maakonderzoek. Het wordt gevoerd tussen (onderwijs)makers, met een begeleider die het gesprek modereert en een visueel notulist. De *Makersdialoog* kent altijd twee op elkaar volgende gesprekken, waarbij de makers van rol wisselen. Zo ervaren zij hoe het is om als maker bevraagd te worden én stappen ze zelf ook in de rol van collegamaker/bevrager.

Deelnemers leren elkaar hierbij kennen als (onderwijs)makers en professionals. Ze brengen hun werkprocessen onder woorden, zodat deze henzelf en anderen meer grip geven. Ze ontwikkelen meer bewustzijn over hoe zij en anderen samen kunnen werken en inspireren elkaar. Belangrijke onderwerpen en inzichten worden via 'visual notes' zichtbaar in beeld gebracht en gepubliceerd.

Mijn Creatieve Stad

De verbinding van binnen- met buitenschools staat centraal in het nieuwe project *Mijn Creatieve Stad*. Voortbordurend op de partnerschappen gaat CVU de wijken in en bouwen we samen aan een creatief vermogende stad Utrecht. Het doel is om leerlingen en ouders bewust te maken van cultuur in de eigen omgeving. In het najaar 2022 is het idee van *Mijn Creatieve Stad* met een werkgroep uitgewerkt tot een concept voor het hele netwerk. Het eerste programma is een pilot dat door CVU team met CO-Utrecht en Click F1 in maart 2023 uitgevoerd wordt.

Mijn Creatieve stad is een multidisciplinair programma waarbij leerlingen van groep 8 van verschillende scholen elkaar in een wijk ontmoeten en als creatieve makers kunst maken. In dit project werken we op verschillende niveaus aan kansengelijkheid en stimuleren ouderbetrokkenheid. Het creatief vermogen van kinderen wordt zichtbaar doordat kinderen als kunstenaars op hun eigen omgeving reflecteren. Een belangrijk aspect van het project is de betrokkenheid van ouders en andere klasgenoten bij de feestelijke presentatie van de gemaakte kunstwerken. Dit biedt niet alleen een kans voor de leerlingen om hun creaties te tonen, maar ook om een gevoel van trots en gemeenschap te ervaren. Door ouders en familieleden te betrekken, wordt ouderbetrokkenheid gestimuleerd, wat bijdraagt aan een positieve leeromgeving en de ontwikkeling van de leerlingen ondersteunt.

	Aantal	Deelnemers (uniek)
Ontwikkelgroep	5	6
Makersdialoog Kansengelijkheid/ Ouderbetrokkenheid	2	4
Werkgroep Mijn Creatieve Stad	6	6

Resultaat:

In 2022 is concreet gemaakt hoe binnen CmK-3 de verbinding binnen- en buitenschools kan worden gemaakt om kansengelijkheid te bevorderen.

4 Kennisdeling

Kennisdeling door ontmoetingen

Het delen van kennis is een essentieel aspect van Creatief Vermogen Utrecht. Door gezamenlijke bijeenkomsten te organiseren, kunnen scholen, kunstenaars, leerkrachten en andere betrokkenen uit het netwerk van elkaar leren en expertise uitwisselen. Door kennis te delen en samen te werken, kunnen nieuwe inzichten worden verworven, praktijken worden verbeterd en kan de kwaliteit van cultuureducatie worden versterkt. Het bevorderen van een cultuur van kennisdeling draagt bij aan een vruchtbare en dynamische omgeving waarin creatief vermogen kan gedijen.

De visie van Creatief Vermogen Utrecht is om kennisdeling in alle onderdelen centraal te stellen. Het onderstreept het belang van samenwerking en het creëren van een lerende gemeenschap. Wanneer een school zich verbindt met een culturele partner of wanneer een kunstenaar samenwerkt met een leerkracht in de klas, ontstaan er waardevolle mogelijkheden om kennis en ervaring te delen. Dit geldt ook wanneer kinderen thuis over een voorstelling of andere culturele activiteit vertellen, omdat ze op die manier hun ervaringen en inzichten delen met anderen.

Kennisdeling op partnerniveau

Partners en scholen delen kennis binnen de partnerschappen in een-op-een ontmoetingen tussen icc'er en educatief medewerker. De HKU heeft in 2022 vijf bijeenkomsten georganiseerd voor de Ontwikkelgroep bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de partners en scholen. Ze verzamelen vragen uit het veld, delen de voortgang van de partnerschappen en in 2022 is het idee van de *Makersdialoog* onderzocht. Die kennis is gebundeld en gedeeld met het netwerk.

Kennisdeling voor cultuur en onderwijs

We hebben drie netwerkborrels georganiseerd met als doel om elkaar informeel te ontmoeten. Op 8 juni is het *Directeurendiner* georganiseerd. In tien jaar CVU werd dit diner regelmatig georganiseerd rondom een thema. Het doel is de informele ontmoeting van directeuren, icc'ers en kunstenaars. In 2022 was het thema 'De Creatieve Grondhouding', waarbij in een actieve entr'acte gespeeld werd met de grondhouding. Tussen de gangen door, waren er interviews met twee schooldirecteuren over het inzetten van de creatieve grondhouding bij hun directeurstaak. Vanuit de vele positieve reacties kunnen we terugkijken op een geslaagd *Directeurendiner*.

Kennisdeling stedelijk, provinciaal en landelijk

Creatief Vermogen Utrecht maken we zichtbaar bij bestaande stedelijke, provinciale en landelijke kennisdelingsbijeenkomsten. In 2022 heeft CVU actief meegewerkt aan de Conferentie *Cultuureducatie met Kwaliteit* die op 20 april 2022 door het FCP was georganiseerd. Ook werkten we mee aan de conferentie op 13 oktober georganiseerd door het LKCA. Het is altijd inspirerend om in het landelijk netwerk met de projectleiders en medewerkers te spreken zodat we op de hoogte zijn en landelijk samenwerken. Ook zit de projectleider van CVU in het landelijk overleg LPKC dat zes keer per jaar door het LKCA wordt georganiseerd.

Kennisdeling internationaal

Op 11 april kwam het netwerk CVU samen met deelnemers van het internationaal samenwerkingsproject ITAP-PD. De bijeenkomst werd georganiseerd door CVU-partner Kopa.

ITAP-PD is een internationaal project waarbij kunstenaars, leerkrachten en culturele organisaties uit Griekenland, Servië, Ierland en Nederland samen kunst- en cultuureducatie onderzoeken en ontwikkelen. Kopa is de Nederlandse partner binnen dit netwerk en nodigde CVU uit. Van deze bijeenkomst is een korte film gemaakt, waarin leerkracht-kunstenaarduo's aan het woord zijn. HKU heeft voor het laatste deel van de bijeenkomst, samen met Kopa, een netwerkbijeenkomst georganiseerd en hiervan een film gemaakt. CVU werkt vanuit dezelfde filosofie en de bijeenkomst is een mooi voorbeeld van internationale samenwerking en kennisontwikkeling.

Wat	Aantal	Deelnemers (uniek)
Ontwikkelgroep	5	6
Netwerk borrels	3	23
Directeurendiner	1	26
CmK Conferentie	1	14
LKCA Kennisdeling	1	15
ITAP-PD	1	30

5 Monitoring en evaluatie

De monitoring en evaluatie (moneva) zijn in 2022 op verschillende niveaus uitgevoerd. Het CVU-team heeft extern onderzoeker Anna Elffers ingeschakeld om een evaluatie uit te voeren van het samenwerkingsverband. Het doel was meer inzicht te krijgen in het effect van de unieke werkwijze van CVU, met name de creatieve partnerschappen, op *Cultuureducatie met Kwaliteit*. Daarnaast werd ook de organisatiestructuur en rolverdeling binnen CVU geëvalueerd en met een plan van aanpak concreet gemaakt.

De monitoring en evaluatie is een standaard en verplicht onderdeel van een partnerschap. Als onderdeel van de jaarlijkse verantwoording wordt een verslag opgesteld waarin het proces van de samenwerking wordt beschreven. De culturele partner evalueert samen met de school en maakt hier een verslag van. Het CVU-team heeft moneva-gesprekken gevoerd met een aantal scholen en met alle culturele partners om meer inzicht te krijgen in de samenwerking met de scholen en specifieke aspecten verder te bespreken. Gezien de omvang van het CVU-team was het onmogelijk om met alle scholen moneva-gesprekken te voeren. In 2022 is onderzocht of CVU kon deelnemen aan het landelijke evaluatiesysteem Evi. Er zijn gesprekken gevoerd met het LKCA en CmK-partners die al met het Evi instrument werkten. Het bleek in de praktijk moeilijker dan verwacht om Evi te implementeren. Vanwege de crisis en de drukte waarmee scholen te maken hebben, vond het CVU-team de timing om met Evi te beginnen niet gunstig. Bovendien vinden we het jammer dat de resultaten uit Evi niet worden gedeeld met de penvoerders. Daarom is besloten om voorlopig nog niet deel te nemen aan Evi.

Uitkomsten

De culturele partners ervaren de nauwe samenwerking met de scholen als uniek. Binnen het partnerschap ontstaat een (persoonlijke) relatie tussen de school en de culturele instelling. Er is ruimte voor verdieping. Cultuureducatie is op deze wijze echt ingebed in de school en draagt bij aan duurzame binnenschoolse cultuureducatie. Daarnaast leren culturele partners veel van de scholen en nemen dit mee bij de ontwikkeling van nieuw aanbod, dat beschikbaar is voor alle scholen in Utrecht via o.a. Cultuur & School Utrecht. De partnerschappen worden ervaren als een goed tegenwicht voor de aanbodgerichte cultuureducatie, dat volgens partners heel goed naast het CVU kan (en mag) bestaan. De lange termijnsamenwerking met de school waardoor je in het DNA van de school komt. Het directe contact, de lange lijnen en kleur geven aan het beleid worden genoemd.

Als tweede belangrijke waarde wordt de gelijkwaardige samenwerking genoemd. Onderdeel uitmaken van een netwerk waarbinnen de culturele partners met elkaar in contact zijn en van elkaar leren in plaats van zich profileren. Genoemd wordt de ruimte om samen te denken, de weg naar elkaar vinden voor het oppakken van samenwerkingen, leren van elkaars ervaringen. Zonder CVU ontbreekt de tijd om in contact te staan met andere culturele instellingen en uit te wisselen en een inkijkje te krijgen in wat andere partners doen. Gelijkwaardig samenwerken met scholen wordt ook genoemd, al is daar nog terrein te winnen.

6 Toelichting realisatie 2022

We zijn tevreden met het resultaat als we terugkijken naar 2022. In de maanden januari en februari vonden na de lockdown de eerste versoepeling plaats. Vanaf april konden we van start gaan en hebben hard gewerkt om na de coronacrisis de activiteiten weer volledig uit te kunnen voeren. Daarom eindigen we met een resultaat van €65.106. Dit bedrag nemen we mee naar de tweede fase van CmK-3, 2023 en 2024, en zal worden ingezet voor extra partnerschappen die vanaf schooljaar 2023-2024 van start gaan.

Bijdrage scholen en overige opbrengsten

Binnen een partnerschap wordt er gezamenlijk aan cultuuronderwijs gewerkt. De inhoudelijke en financiële afspraken met de scholen en culturele partners zijn in een meerjarenplan vastgelegd. De scholen zijn verplicht om een bedrag per leerling in de begroting op te nemen. De school kan dit uit eigen middelen betalen en hiervoor bij de gemeente een bijdrage aanvragen voor de regeling *Cultuur voor ieder kind*. De totale opbrengsten van €131.933 gaat direct naar de culturele partners, dus dat zijn geen inkomsten voor Creatief Vermogen Utrecht.

Activiteiten

In het tweede jaar van CVU zijn er volgens plan geen nieuwe partnerschappen opgezet. De eerste twee jaar stond de ontwikkeling en uitvoering van de partnerschappen centraal. Eind 2022 zijn gesprekken gevoerd met culturele partners en scholen die vanaf 2023 -2024 met een partnerschap willen meedoen. De verwachting is dat in de tweede fase CmK-3 het bedrag voor de activiteiten hoger zal zijn. De activiteiten voor deskundigheid zijn ook meegenomen in de activiteiten die de HKU als kennispartner organiseert. De facultatieve activiteiten zijn uitgaven voor de conceptontwikkeling en voorbereiding van het project *Mijn Creatieve stad*.

Kennisdeling

Kennisdeling staat centraal binnen Creatief Vermogen Utrecht en alle activiteiten zijn volgens plan uitgevoerd. Wat in 2021 door de coronacrisis niet mogelijk was is in 2022 ingehaald.

Monitoring en evaluatie

De monitoring en evaluatie is volgens plan uitgevoerd. Het bedrag is iets lager uitgevallen dan van te voren was ingeschat. Dit bedrag nemen we mee naar de tweede fase waarbij we een plan maken om de monitoring en evaluatie met de scholen uit te voeren.

Bijdrage van de scholen in uren

Binnen de partnerschappen zijn afspraken gemaakt over de inzet van leerkrachten en docenten. Dat zijn uren voor kennisdeling, deskundigheid, ontwikkeling van curriculum, uitvoering en evaluatie.

REALISATIE CREATIEF VERMOGEN UTRECHT 2022			
	BATEN		
1.1	Subsidie FCP	€	278.764,00
1.2	Matchingsbijdrage gemeente Utrecht	€	278.764,00
1.3	Matchingbijdrage totaal	€	557.528,00
1.4	Bijdragen van scholen	€	131.399,00
	Bijdragen van scholen	€	-131.399,00
1.5	TOTALE BATEN	€	557.528,00
	LASTEN		
1.6	Activiteitenkosten		
	a. duurzame kwaliteitsverbetering		
	Partnerschappen spoor 1	€	217.347,00
	Partnerschappen spoor 2	€	70.000,00
	b. professionalisering		
	Deskundigheidsbevordering	€	5.040,00
	c. facultatieve activiteiten		
	Buiten school en in de wijk	€	11.253,00
1.7	Coördinatiekosten		
	Coördinatiekosten	€	44.761,00
1.8	Kennisdeling		
	Kennispartner HKU	€	70.000,00
	Kennisdeling door ontmoetingen	€	36.207,00
	Kennisdeling door communicatie	€	13.902,00
1.9	Monitoring en evaluatie		
	Monitoring en onderzoek	€	13.912,00
1.10	Accountant		
	Accountant en overige kosten	€	10.000,00
1.11	TOTALE LASTEN	€	492.422,00
	Resultaat	€	65.106,00
1.12	Bijdrage van de scholen in uren		
	Bijdrage scholen in uren		3.200

Bijlage

Creatief partnerschappen

De Dansers

De Dansers zet scholen letterlijk en figuurlijk in beweging en creëert op school aandacht voor het lijf. De voorstellingen van De Dansers, in het theater of op school in de gymzaal, zijn het uitgangspunt van workshops, lessenreeksen of maaktrajecten.

De Dansers is partner van:

- Johannesschool KSU
- Ithaka ISK
- LEF
- Nieuwe Regentesseschool

De MuziekRoute

De MuziekRoute

Bij De MuziekRoute draait alles om het maken van eigen muziek door kinderen zelf. In de partnerschappen wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn vanaf groep 1 t/m groep 8. In groep 5 krijgen de kinderen les op slagwerk, viool, gitaar en trompet.

De MuziekRoute is partner van:

- De Schakel
- Joannes XXIII
- OBO Spoorzicht
- Mattheusschool
- OBS Watertoren

De Vrijstaat

Kunst maken en beleven met een professionele kunstenaar staat in de partnerschappen van De Vrijstaat centraal. Ieder jaar werkt De Vrijstaat met een andere kunstenaar om een doe-expositie vorm te geven. Kunstenaars zijn immers experts in creatieve processen.

De Vrijstaat is partner van:

- De Achtbaan
- De Klimroos
- SBO St. Maarten
- De Boomgaard

Het Filiaal thetermakers

Het Filiaal thetermakers gaat met de partnerscholen op zoek naar cross-overs tussen cultuurvakken en taal, rekenen of zaakvakken. Het uitgangspunt voor de programma's is steeds een Filiaalvoorstelling die de kinderen met hun klas bezoeken.

De Dansers is partner van:

- De Ridderhof
- Montessorischool Buiten Wittevrouwen
- De Catharijnepoort

Het Filiaal thetermakers

Click F1

Click F1

Click F1 richt zich op talentontwikkeling van kinderen en jongeren en gebruikt media als een krachtige discipline waar jongeren en kinderen zichzelf in uit kunnen drukken. De belevingswereld van de kinderen en jongeren zelf staat centraal. Zo werkt Click F1 aan mediawijsheid en digitale geletterdheid.

Click F1 is partner van:

- De Odyssee
- De Fakkel
- De Regenboog
- De Lukasschool

Kopa

Kopa

Kopa ontwikkelde met de partnerscholen een doorlopende leerlijn Beelden en Media die door de leerkrachten zelf uitgevoerd wordt: PIONIER! Naar aanleiding van vragen vanuit school ondersteunt Kopa op maat en introduceert bijvoorbeeld nieuwe materialen en technieken.

Kopa is partner van:

- De Jazzsingel
- Pijlstaart
- Kohnstammschool
- De Schans

Hoogt on Tour

Filmeducatie van Hoogt on Tour richt zich op kijken, begrijpen en maken. Leerlingen ontwikkelen de kennis, vaardigheden en mentaliteit om film, beeld-techniek en beeldtaal te onderzoeken, te begrijpen en toe te passen. In het dagelijks leven en bij het vertellen van hun eigen verhaal.

Hoogt on Tour is partner van:

- Op Avontuur

Het Wilde Westen

Het Wilde Westen is een wijkcultuurhuis in Utrecht West waar kunst wordt gemaakt en gedeeld in de wijk. Het uitgangspunt hierbij is altijd de vraag, wens of behoefte van een wijkbewoner zelf. Ook op de scholen staat de vraag van de leerkracht, leerling en kunstprofessional centraal.

Het Wilde Westen is partner van:

- 2e Marnixschool
- St. Dominicusschool
- OBS Montessori Oog in Al
- IKC Leeuwsteyn

Cultuuronderwijs Utrecht

Cultuuronderwijs Utrecht (CO-Utrecht) biedt actief en receptief aanbod in alle disciplines. Een op maat gemaakte leerlijn is onderdeel van het creatief partnerschap.

Cultuuronderwijs Utrecht is partner van:

- OBS de Koekoek
- Brede school Hooggraven
- Kees Valkensteinschool
- Het Veldhuis

De Maakruimte

De Maakruimte werkt aan een doorgaande leerlijn muziek in en buiten school. Leerkracht, muziekdocent en muziekprofessionals verrijken en vullen elkaar aan. De Maakruimte Methode wordt gebruikt om van denken tot doen te komen.

De Maakruimte is partner van:

- Blauwe avonturijn

De Maakruimte

Het Cultuurknooppunt

Specialiteit van het Cultuurknooppunt is het maken en uitvoeren van projecten die naadloos aansluiten op de specifieke context van een school, bijvoorbeeld de kernwaarden of actuele thema's.

Het Cultuurknooppunt is partner van:

- St. Jan de Doper
- De Puntenburg

Het Cultuurknooppunt

Hogeschool Utrecht

Hogeschool Utrecht

Derdejaars pabo-studenten nemen een kijkje in de keuken van Creatief Vermogen Utrecht en ontwerpen zelf cultuuronderwijs door kunst te verbinden met wereldoriëntatie.

Lerend netwerk

Lerend netwerk

Ook zijn er scholen die onderdeel zijn van het lerend netwerk Creatief Vermogen Utrecht:

- Pieterskerkhof
- Agatha Snellenschool
- Rafael
- Hof ter Weide
- KBS De Zeven Gaven
- Academie Tien